

ادب از کجایه آموختنی؟

درس چهاردهم

املا و دانش زبانی

۱ از روی بخش اول درس با خط خوانا و زیبا بنویسید.

.....

.....

.....

۲ کلمه‌هایی را که در یک گروه قرار دارند، دسته‌بندی کنید.

نمونه: ادب، آداب، مؤدب

علم	منظور	عطار	عالم	
عطر	ناظر	معلوم	نظر	معطر

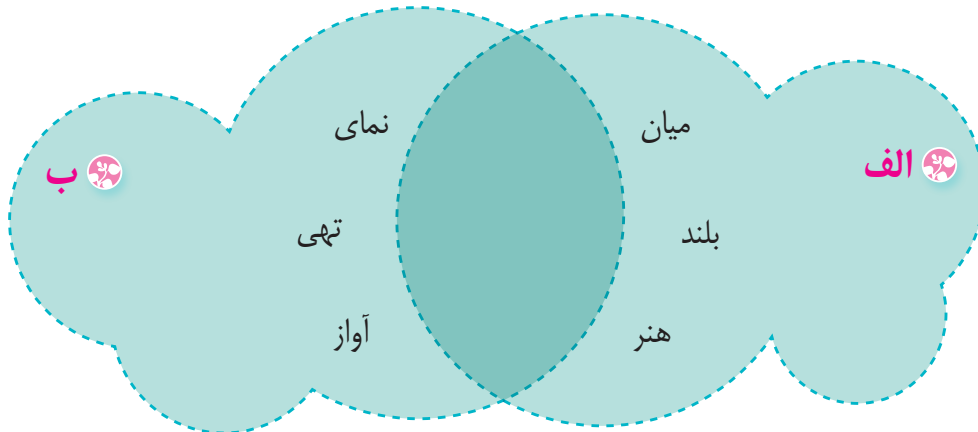
۳ نمودار جمله‌های زیر را رسم کنید.

مادرم غذا را پخت.	مریم داستان را خواند.	سعید گل را چید.

۱ با توجه به متن درس، کلمه‌های گروه «الف» را با کلمه‌های گروه «ب» ترکیب کنید و کلمه‌ی جدید را در قسمت میانی بنویسید.

کلمه‌های جدید

۲ حرف اول هر گروه از کلمه‌های زیر را به ترتیب کنار هم قرار دهید؛ یک کلمه از متن درس به دست می‌آید، آن را بنویسید.

	سعدی - عمل - یکدیگر
	غمگین - اتفاقاً - زندگانی - بیلاق
	لحظه - قافله - منتظر - افروز - نشاط

۱ از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید.

ای مادر عزیز که جانم فدای تو قربان مهربانی و لطف و صفای تو

ای مادر عزیز که جانم فدای تو قربان مهربانی و لطف و صفای تو

هرگز نشد محبت یاران و دوستان همپایی محبت و مهر و وفای تو

هرگز نشد محبت یاران و دوستان همپایی محبت و مهر و وفای تو

۲ در جدول زیر، یک کلمه با سایر کلمه‌ها فرق دارد. آیا می‌توانید آن را پیدا کنید؟

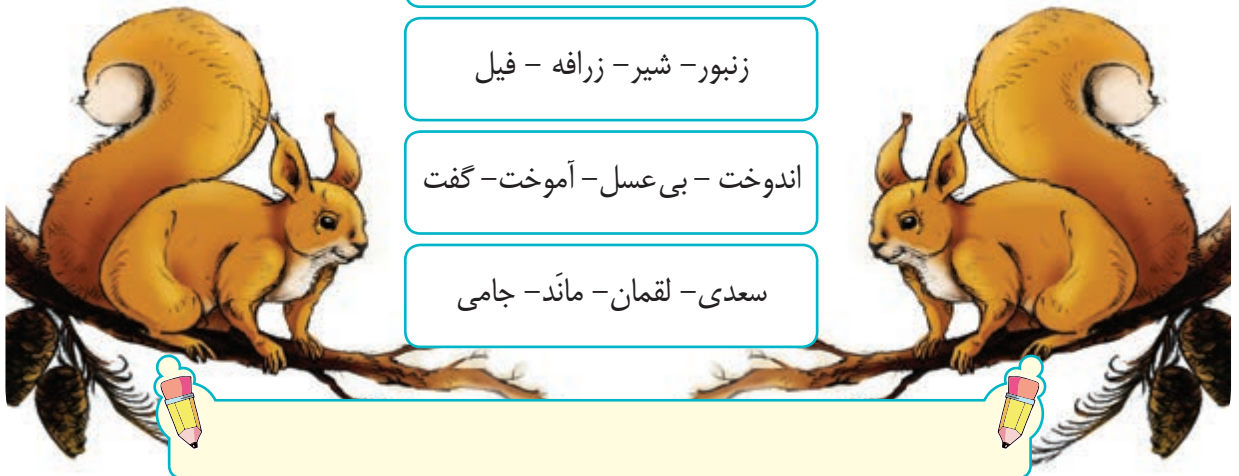
طلب - مطلوب - عالم - طالب

بادب - باهوش - بامزه - بی عمل

زنبور - شیر - زرافه - فیل

اندوخت - بی عسل - آموخت - گفت

سعدی - لقمان - ماند - جامی

الف) جمله‌های زیر را بخوانید و به کلمه‌هایی که مشخص شده است، توجه کنید.

اول، بهار زیبا و دل‌انگیز قلم به دست گرفت.

دومین نقاش، تابستان گرم، دست به کار شد.

نقاش سوم، پاییز، برای کار خود، رنگ‌های آتشین انتخاب کرد.

جمله‌های بالا از متن درس «آفریدگار زیبایی» انتخاب شده است. کلمه‌های «اول»، «دومین» و «سوم» باعث می‌شود مطالب کل متن به هم ارتباط پیدا کند. این کلمه‌ها ترتیب زمانی را نشان می‌دهند. کلمه‌هایی مانند «نخست»، «ابتدا» و «آخر» هم از این قبیل هستند.

ب) یکی از متن‌های کتاب علوم یا مطالعات اجتماعی، که در آن کلمه‌هایی مانند «اول»، «دومین»، «سوم»، «نخست»، «ابتدا» و «آخر» به کار رفته است را بخوانید و جمله‌هایی را که این کلمه‌ها در آن است، پیدا کنید و در زیر بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

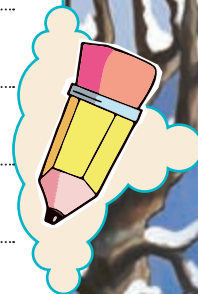
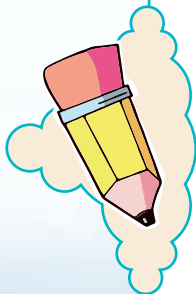
.....

.....

.....

.....

.....

متن زیر را بخوانید.

در اوایل بهار، هوا لطیف و دل‌نشین می‌شود. دشت‌ها جامه‌ی سبزی پوشند و درختان، شلوفه می‌دهند. پرستوها، این پرندگان دوست‌داشتنی نیز از سفر دور و دراز خود، باز می‌گردند. نخستین کار این مسافران از راه رسیده، این است که لانه‌های سال‌گذشته‌ی خود را بیابند؛ اگر آسیب دیده باشند، آن‌ها را درست کنند و اگر لانه‌ها خراب شده باشند، از نو بسازند. وقتی کار ساختن لانه به پایان رسید، پرستوها تخم می‌گذارند. هر پرستو چهار تا شش تخم سفید می‌گذارد و دوازده روز روی آن‌ها می‌خوابد. وقتی جوجه‌ها از تخم بیرون آمدند، پدر و مادر، با حشراتی که شکار می‌کنند، به آن‌ها غذا می‌دهند. پس از سه هفته، جوجه‌ها به دنبال پدر و مادر پرواز می‌کنند و راه و رسم زندگی را از آن‌ها می‌آموزند.

پرستوها بهار و تابستان را به آسودگی به سر می‌برند؛ اما در آغاز پاییز دشواری‌هایی برای آن‌ها پیش می‌آید. در آن هنگام، حشرات کمیاب می‌شوند و هوا کم‌کم سرد می‌شود، پرستوها ناچار می‌شوند به جاهای معتدل‌تری کوچ کنند.

در این سفر طولانی، خطرهای بسیاری وجود دارد. یکی از این خطرها، تغییرات هواست. خطر دیگر، حمله‌ی پرندگان شکاری مانند عقاب، شاهین و قرقی است. این پرندگان، هنگام پرواز، ناگهان خود را به جمع پرستوهای در حال پرواز می‌زنند و با چنگال‌های نیرومند خود، آن‌ها را می‌ربایند. با همه‌ی این خطرها، بیشتر پرستوها سفر خود را به سلامت به پایان می‌رسانند. دیده شده است که بعضی از آن‌ها، سال‌های پی‌درپی کوچ کرده‌اند و پس از هر کوچ به لانه‌ی خود بازگشته‌اند.

دنیاپی که مادر آن زندگی می‌کنیم، شگفتی‌های فراوانی دارد. یکی از این شگفتی‌ها، بازگشت

پرستوهاست. این پرنده‌های کوچک، پس از سپری شدن زمان دراز و پیمودن راهی طولانی، بدون آن که اشتباه کنند، دوباره به لانه‌ی پیشین خود باز می‌گردند. چه کسی قدرت راه‌یابی و پیمودن این راه طولانی را به پرستوها داده است؟ آن‌ها با چه قدرتی این راه طولانی را بدون اشتباه می‌پیمایند؟ این همه شگفتی، زیبایی و دانایی را چه کسی در پرستوهای کوچک نهاده است؟

به بند مقدمه توجه کنید که چگونه خواننده را وارد فضای متن می‌کند. سپس موضوع بندهای دوم تا چهارم را بنویسید.

	بند دوم:
	بند سوم:
	بند چهارم:

به موضوع بند آخر فکر کنید. موضوع بند آخر کلی‌تر است و مطالب متن را جمع‌بندی می‌کند و به یک نتیجه می‌رسد. این بند در انتهای نوشته می‌آید و **بند نتیجه‌گیری** نامیده می‌شود.